

**МЕЖДИНЕН
СЪКРАТЕН ИНДИВИДУАЛЕН
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за периода, приключващ на 30 септември 2019 г.

Съдържание

Междинен съкратен индивидуален отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	1
Междинен съкратен индивидуален отчет за финансовото състояние	2
Междинен съкратен индивидуален отчет за промените в собствения капитал.....	4
Междинен съкратен индивидуален отчет за паричните потоци	5
Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет	7

Междинен съкратен индивидуален отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

За периода, приключващ на 30 септември

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2019	2018
Приходи от дейността	7	250 019	261 309
Други приходи от дейността		6 051	6 138
Общо приходи		256 070	267 447
Технологични разходи		(25 096)	(49 082)
Разходи за материали		(4 505)	(4 580)
Разходи за външни услуги		(8 873)	(5 369)
Разходи за амортизации и обезценки на нефинансови активи	8,9	(77 812)	(68 628)
Разходи за възнаграждения на наети лица		(49 804)	(46 688)
Други разходи от дейността		(14 200)	(19 071)
Себестойност на природен газ, вложен за балансиране, и продадените стоки		(10 297)	(8 653)
Промени в наличностите на готова продукция и незавършено производство		38	151
Печалба от оперативна дейност		65 521	65 527
Финансови приходи		24 578	10 966
Финансови разходи		(98)	(26)
Нетни финансови приходи/(разходи)		24 480	10 940
Печалба преди данъци		90 001	76 467
Разходи за данъци	11	(9 000)	(7 647)
Печалба за периода		81 001	68 820
Общо всеобхватен доход за периода		81 001	68 820

Бележките на страници 7 до 32 са неразделна част от този финансов отчет.

 Изпълнителен директор
 Владимир Малинов

Дата: 17.10.2019 г.

Главен счетоводител
 Светлана Коева

Междинен съкратен индивидуален отчет за финансовото състояние

хиляди лева	Бележка	30 септември 2019	31 декември 2018
Активи			
Имоти, машини и съоръжения	8	2 154 788	2 099 679
Нематериални активи	9	6 397	7 198
Инвестиции в съвместно контролирани предприятия		3 256	3 256
Инвестиции в дъщерни предприятия		500	
Дългосрочни вземания		168	6 962
Дългосрочни вземания от свързани лица	12	17	26
Общо нетекущи активи		<u>2 165 126</u>	<u>2 117 121</u>
Материални запаси		104 882	104 852
Търговски и други вземания		27 772	23 266
Вземания от свързани лица	12	4 027	14 610
Предплащания за текущи активи		33	15
Парични средства и еквиваленти	10	572 056	517 922
Общо текущи активи		<u>708 770</u>	<u>660 665</u>
Общо активи		<u>2 873 896</u>	<u>2 777 786</u>

Бележките на страници 7 до 32 са неразделна част от този финансов отчет.

 Изпълнителен директор
 Дата: 17.10.2019 г.

Владимир Малинов

Главен счетоводител

Светлана Коева

**Междинен съкратен индивидуален отчет за финансовото състояние
(продължение)**

	Бележка	30 септември 2019	31 декември 2018
<i>В хиляди лева</i>			
Капитал и резерви			
Регистриран капитал		874 524	874 524
Преоценъчен резерв		1 116 651	1 116 684
Резерви		88 139	88 139
Неразпределена печалба		432 478	375 013
Общо собствен капитал		2 511 792	2 454 360
Пасиви			
Отсрочени данъчни задължения		132 969	132 969
Отсрочени приходи от финансиране		100 470	92 985
Провизии		50 244	50 244
Доходи на наети лица		7 584	7 584
Задължения към свързани лица	12	201	219
Гаранции по договори		425	460
Общо нетекущи пасиви		291 893	284 461
Търговски и други задължения		11 694	17 062
Задължения към свързани лица	12	18 522	11 906
Гаранции по договори		34 129	8 494
Доходи на наети лица		1 091	1 091
Задължения във връзка с данъци върху дохода		4 568	412
Провизии		207	-
Общо текущи пасиви		70 211	38 965
Общо пасиви		362 104	323 426
Общо собствен капитал и пасиви		2 873 896	2 777 786

Бележките на страници 1 до 32 са неразделна част от този финансов отчет.

Дата: 17.10.2019 г.

Изпълнителен директор

Владимир Малинов

Главен счетоводител

Светлана Коева

Междинен съкратен индивидуален отчет за промените в собствения капитал

	Регистри ран капитал	Преоце нъчен резерв	Резерви	Неразпре делена печалба	Общо собствен капитал
<i>в хиляди лева</i>					
Баланс към 1 януари 2019 г.	874 524	1 116 684	88 139	375 013	2 454 360
Печалба за годината	-	-	-	81 001	81 001
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	-	81 001	81 001
Сделки със собственика, отчетени в собствения капитал					
Дивидент към едноличния собственик на капитала	-	-	-	(23 569)	(23 569)
Общо сделки със собственици	-	-	-	(23 569)	(23 569)
Трансфер на преоценъчен резерв към неразпределена печалба	-	(33)	-	33	-
Баланс на 30 септември 2019 г.	874 524	1 116 651	88 139	432 478	2 511 792

	Регистри ран капитал	Преоце нъчен резерв	Резерви	Неразпре делена печалба	Общо собствен капитал
<i>в хиляди лева</i>					
Баланс към 1 януари 2018 г.	874 524	830 555	83 142	320 756	2 108 977
Печалба за периода	-	-	-	68 820	68 820
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	-	68 820	68 820
Сделки със собственика, отчетени в собствения капитал					
Дивидент към едноличния собственик на капитала	-	-	-	(27 738)	(27 738)
Общо сделки със собственици	-	-	-	(27 738)	(27 738)
Разпределение на печалбата за 2017 г.	-	-	5 940	(5 940)	-
Баланс на 30 септември 2018 г.	874 524	830 555	89 082	355 898	2 150 059

Бележките на страници 7 до 32 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор

Владимир Малинов

Главен счетоводител

Светлана Коева

Дата: 17.10.2019 г.

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет**Съдържание**

1. Статут и предмет на дейност	7
2. База за изготвяне.....	8
3. Счетоводна политика и промени през периода	8
4. Използване на приблизителни оценки и преценки.....	9
5. Управление на риска относно финансови инструменти.....	12
6. Значими събития и сделки през периода	12
7. Приходи	13
8. Имоти, машини и съоръжения.....	15
9. Нематериални активи	16
10. Пари и парични еквиваленти	17
11. Разходи за данък върху дохода	17
12. Свързани лица	17
13. Категории финансови активи и пасиви	19
14. Определяне на справедливи стойности.....	19
15. Условни активи и условни задължения	20
16. Събития след датата на отчетния период	21
17. Значими счетоводни политики	21

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет**1. Статут и предмет на дейност**

„Булгартрансгаз“ ЕАД („Дружеството“) е дружество със седалище в Република България. Дружеството е вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 175203478. Адресът на управление на Дружеството е България, София, район Люлин - 2, бул. „Панчо Владигеров“ № 66.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е държавно контролирано предприятие. Едноличен собственик на капитала е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД.

Основният предмет на дейност на „Булгартрансгаз“ ЕАД включва съхранение и пренос на природен газ; поддържане, експлоатация, управление и развитие на газопреносни мрежи; поддържане, експлоатация, управление и развитие на подземни газови хранилища; разработване на програми и дейности за съответствие на дейностите по пренос и съхранение на природен газ с изискванията на европейското енергийно законодателство; разработване на ценова политика за достъп до и пренос по газопреносни мрежи, съхранение на природен газ и присъединяване към газопреносни мрежи; администриране на сделките с природен газ и организиране балансирането на пазара на природен газ в съответствие с изискванията на действащото законодателство; инженерингова, инвестиционна, производствена и сервисна дейност; внос на стоки, машини и съоръжения, свързани с дейността на дружеството; централизирано оперативно управление, координиране и контрол върху режима на работата на газопреносните мрежи.

С решение на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), „Булгартрансгаз“ ЕАД е сертифициран като независим преносен оператор на газопреносната система на България в съответствие с изискванията на Директива 2009/73/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, Регламент (ЕО) №715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година, относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и Глава осем „а“ от Закона за енергетиката. Решението е прието в съответствие с постъпилото становище на Европейската комисия от 22.04.2015 г.

По смисъла на чл. 39, ал. 1 от Закона за енергетиката, дружеството притежава лицензии, издадени от регулаторния орган Комисия за енергийно и водно регулиране „КЕВР“:

- Лицензия за пренос на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-06/29.11.2006 г.);
- Лицензия за пренос на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-09/29.11.2006 г.);
- Лицензия за съхранение на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-10/29.11.2006 г.).

Трите лицензии са със срок от 35 години. Дружеството заплаща лицензионни такси за всяка лицензия, посочена в тарифа, одобрена от Министерски съвет. Таксите са: първоначална, която е заплатена във връзка с издаване на лицензиите и годишни такси за срока на лицензията, които се заплащат от лицензианта за всяка година, следваща издаването на съответната лицензия.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е предприятие от обществен интерес по смисъла и реда на параграф 1, т.22, к. от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството.

Дружеството е с двустепенна система на управление – Надзорен съвет и Управителен съвет. Надзорният съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД към 30.09.2019 г. е в състав: Венцислав Цветанов, Кирил Георгиев, Владимир Митрушев, а Управителният съвет: Таня Захаријева, Делян Димитров, Владимир Малинов. Към 30.09.2019 г. Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор Владимир Малинов.

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

Към 30 септември 2019 г. членове на Одитния комитет на Дружеството са: Снежанка Калоянова, Ирена Михайлова и Мария Митева.

2. База за изготвяне

Този междинен съкратен индивидуален финансов отчет за период от девет месеца до 30 септември 2019 г. е изготвен в съответствие с МСС 34 „Междинно финансово отчитане“. Той не съдържа цялата информация, която се изисква за изготвяне на пълни годишни финансови отчети съгласно МСФО и следва да се чете заедно с годишния финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2018 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Този междинен съкратен индивидуален финансов отчет е представен в български лева (BGN), която е функционалната валута на Дружеството. Цялата финансова информация, представена в лева, е закръглена до хиляда, освен когато е посочено друго.

Този междинен съкратен отчет е индивидуален. Дружеството изготвя и междинен съкратен консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС). В него инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Междинният съкратен индивидуален финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Междинният съкратен индивидуален финансов отчет е приет от Управителния съвет на 25.10.2019 г.

3. Счетоводна политика и промени през периода**3.1. Общи положения**

Този междинен съкратен индивидуален финансов отчет е изготвен съгласно приетата счетоводна политика в последния годишен финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2018 г.

Дружеството е в процес на адаптиране на прилаганата към 31 декември 2018 г. счетоводна политика, която да бъде в съответствие с изискванията на новите стандарти, разяснения, направени изменения и подобрения в действащи стандарти, които са задължителни за прилагане за първи път от 1 януари 2019 г.

3.2. Нови стандарти, изменения и разяснения, които са влезли в сила за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г.

Към датата на изготвяне на настоящия междинен съкратен индивидуален финансов отчет са направени изменения и подобрения в действащи стандарти, издадени от СМСС приети от ЕС, които са задължителни за прилагане за първи път от 1 януари 2019 г., както следва:

МСФО 16 „Лизинг“

МСФО 16 „Лизинг“ заменя МСС 17 „Лизинг“ заедно с три разяснения (КРМСФО 4 „Определяне дали дадена договореност съдържа лизинг“, ПКР 15 „Оперативни лизинг-стимули“ и ПКР 27 „Оценка на съдържанието на сделките, включващи правната форма на лизинг“).

Съгласно МСС 17 от лизингополучателите се изискваше да направят разграничение между финансов лизинг (признат в баланса) и оперативен лизинг (признат извънбалансово). МСФО 16 изисква лизингополучателите да признават лизингово задължение, отразяващо бъдещите лизингови плащания, и 'право за ползване на актив' за почти всички лизингови договори. СМСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на малоценни активи; това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

Счетоводното отчитане от страна на лизингодателите остава почти без промяна.

Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение.

Към отчетната дата Дружеството няма неотменяеми задължения по договори за оперативен лизинг.

Прилагането на следните стандарти и подобрения не се очаква да има съществен ефект върху счетоводната политика на дружеството:

- МСФО 9 „Финансови инструменти“ (изменен) – Опции за предплащане с отрицателна компенсация;
- МСС 19 „Доходи на наети лица“ (изменен) - изменение на плана, съкращаване или уреждане;
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“ (изменен) - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия;
- КРМСФО 23 Несигурност по отношение на данъчното облагане на доходите;
- Годишни подобрения на МСФО 2015-2017.

3.3. Други стандарти, изменения на стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които не са приети от ЕС и не са влезли в сила

- МСФО 14 „Сметки за отсрочване на регулирането“, в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС;
- МСФО 17 „Застрахователни договори“, в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС;
- МСФО 3 (изменен) - Дефиниция на бизнес, в сила от 1 януари 2020 г., все още не е приет от ЕС;
- МСС 1 и МСС 8 (изменен) - определение на материал, в сила от 1 януари 2020 г., все още неприет от ЕС;
- Концептуална рамка за финансово отчитане и изменения на позоваванията към нея, в сила от 1 януари 2020 г., все още неприети от ЕС.

4. Използване на приблизителни оценки и преценки

При изготвянето на този междинен съкратен индивидуален финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики на Дружеството и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Реалният резултат може да бъде различен от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава перспективно.

(а) Преценки

Информация за критични преценки, направени при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху признатите суми в междинния съкратен индивидуален финансов отчет, се съдържа в съответните бележки.

(б) Несигурност в допусканията и оценките

При изготвянето на междинния съкратен индивидуален финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация, относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

разходи, е представена по-долу.

Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Полезен живот на амортизируеми активи

Към 31.12.2018 г. преценките на ръководството се основават на преглед на независим оценител към датата на финансовия отчет. Оценката е извършена съгласно изискванията на Международни стандарти за оценка (МСО), и в частност МСО 300 „Оценки за целите на финансовото отчитане“ и там, където е приложимо Технически информационен документ 2 „Разходен подход за оценка на материални активи“.

Преносните стойности на активите са анализирани в бележки 8 и 9. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка.

Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Определянето на обезценката изисква ръководството да направи оценка на обръщаемостта на запасите най-вече чрез влагането им в употреба, в това число и употребата им за технологични нужди. Ръководството на Дружеството счита, че балансовата стойност на материалните запаси, състоящи се основно от природен газ и резервни части, представлява най-добрата преценка за тяхната нетна реализуема стойност към датата на отчета за финансовото състояние, съгласно изискванията на МСС 2 „Материални запаси“.

Обезценка на финансови активи

МСФО 9 Финансови инструменти въведе нов модел на очакваната кредитна загуба за обезценка на финансови активи

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти на база на очаквана кредитна загуба. Тази преценка се базира на данни за възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на събираемост, анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане, специфични фактори, които влияят на изложеността на кредитен риск на контрагентите като индустрия, локация, цена на финансиране и др.

Кредитната загуба представлява разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на предприятието.

Преценката, относно очакваната кредитна загуба на дългосрочни вземания, е изготвена на индивидуална база като са взети предвид всички налични факти и обстоятелства, съпътстващи съществуването и оценката на вземанията включително и очаквано развитие на процесуалните действия, предприети от Дружеството.

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

Към всяка отчетна дата Ръководството преценява дали кредитният риск по даден финансов инструмент се е увеличил значително спрямо момента на първоначално признаване.

Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно, с помощта на независим актюер, задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи на стойност 8 675 хил. лв. се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на дългосрочни безрискови ценни книжа, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

Справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Дружеството изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви.

Дружеството е установило контролна рамка по отношение на оценката на справедливи стойности. Регулярно се преглеждат значителните ненаблюдаеми входящи данни и корекции на оценките. Ако информация от трети страни, като котировки от брокери или сходни услуги, се използва за оценка на справедливи стойности, тогава се оценяват получените доказателства от трети страни, за да се подкрепи заключението, че такива оценки отговарят на изискванията на МСФО, включително нивото в йерархията на справедливите стойности, в което такива оценки трябва да бъдат класифицирани.

Значими въпроси, свързани с оценките, се докладват и на одитния комитет на Дружеството.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Дружеството използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни, различни от котираны цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка. Дружеството признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Провизии и условни задължения

Дружеството е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите няма да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Дружеството в горепосочените спорове.

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет**5. Управление на риска относно финансови инструменти**

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск, ликвиден риск и валутен риск.

Междинният съкратен индивидуален финансов отчет не включва цялата информация относно управлението на риска и оповестяванията, изисквани при изготвянето на годишни финансови отчети и следва да се чете заедно с годишния финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2018 г. Целите и политиките на Дружеството за управление риска относно финансовите инструменти са описани в последния годишен финансов отчет. Не е имало промени в политиката за управление на риска относно финансови инструменти през периода.

6. Значими събития и сделки през периода

- С Решение на Управителния съвет от 15.01.2019 г. и одобрение на Надзорния съвет на Дружеството, „Булгартрансгаз“ ЕАД учреди еднолично акционерно дружество с наименование „Газов хъб Балкан“ ЕАД. Новото Дружество е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ към Агенцията по вписванията на 18.01.2019 г.
- През 2019 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД сключи Договор с ИНГ Банк Н.В. за издаване и управление на банкова гаранция в евро, обезпечаваща задължението за плащане на имуществена санкция, наложена от Европейската комисия на „Булгартрансгаз“ ЕАД по дело АТ.39849 БЕХ-газ, на стойност 25 689 хил. евро.
- На 01.04.2019 г. с финансиращата институция INEA е подписано грантово споразумение за безвъзмездна финансова помощ с Действие No. 6.8.2-0034-BG-W-M-18 „Строителни работи в рамките на ПОИ 6.8.2 „Рехабилитация, модернизация и разширяване на българската преносна система - Фаза 2“. Общата прогнозна стойност на проекта е 67 961 хил. евро, като размерът на финансирането е 40 %. Към датата на изготвяне на междинния финансов отчет е получено авансово плащане в размер на 5 714 хил. евро (40% от предвидения за 2019 г. бюджет на проекта).
- На 19.08.2019 г. с финансиращата институция INEA е подписано грантово споразумение за безвъзмездно финансиране с номер INEA/CEF/ICT/A2018/1817262 за изпълнение на Действие с номер 2018-BG-IA-0134 и наименование „Внедряване и сертификация на система за управление на информационната сигурност в съответствие с изискванията на стандарт ISO 27001“. Очакваната обща стойност на проекта е 189 хил. евро. Размерът на гранта е 75% от стойността на Действието – до 142 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет са получени 50% от стойността на финансирането или 71 хил. евро в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение.
- На 19.08.2019 г. с финансиращата институция INEA е подписано грантово споразумение за безвъзмездно финансиране с номер INEA/CEF/ICT/A2018/1817239 за изпълнение на Действие с номер 2018-BG-IA-0133 и наименование „Създаване на лаборатория за киберсигурност и на защитена среда за критични данни и информационни системи“. Очакваната обща стойност на проекта е 199 хил. евро. Размерът на гранта е 75% от стойността на Действието – до 149 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет са получени 50% от стойността на финансирането или 75 хил. евро в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение.
- На 18.09.2019 г. е подписан договор с Обединение „Консорциум Аркад“ за Доставка на необходимите материали и оборудване, инвестиционно проектиране – фаза работен проект, изграждане и въвеждане в експлоатация на обект: „Разширение на газопреносната инфраструктура на „Булгартрансгаз“ ЕАД паралелно на северния (магистрален) газопровод до българо-сръбската граница“, етап: Линейна част. Общата стойност на договора е 1 102 203 хил. евро без ДДС.
- През деветте месеца на 2019 г. са получени 6 818 хил. лв. по банкова сметка на „Булгартрансгаз“ ЕАД, които представляват разпределената сума от първа частична

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

сметка за разпределение на масата на несъстоятелността на Корпоративна Търговска Банка АД в несъстоятелност („КТБ“ АД (н)). Тази сума е в съответствие със заявената за публикуване на 25.04.2017 г. в Търговския регистър от синдиките на Корпоративна Търговска Банка АД в несъстоятелност („КТБ“ АД (н)), първа частична сметка за разпределение на наличните суми между кредиторите на банката.

- В изпълнение на Решение на Народното събрание от 24 ноември 2017 г. и Решение на Народното събрание от 26 юли 2018 г. и след одобрение от управителните органи на Български енергиен холдинг ЕАД, Булгаргаз ЕАД и Булгартрансгаз ЕАД, както и с оглед писмо изх. № С-26-Е-07 от 26.02.2019 г. от Министъра на енергетиката с указания за предприемане на действия за изпълнение на Решение на 44-тото Народно събрание на Република България относно приключване на дело COMP/B1/AT.39849 БЕХ-газ от 24 ноември 2017, страните по делото, в това число „Булгартрансгаз“ ЕАД, са взели решение да обжалват Решението по Дело AT.39849 БЕХ-газ на ЕК пред Общия Съд на Европейския Съюз.

Жалбата срещу Решението е подадена пред Общия съд на Европейския съюз на 28 февруари 2019 г. от процесуалния представител на дружеството White&Case LLP. Окончателен редуциран вариант на приведената в съответствие с Практическото ръководство на съда на ЕС жалба по дело AT.39849 БЕХ-газ, е входирана в Общия съд на ЕС от процесуалният представител на Дружеството - White&Case LLP на 05.04.2019 г. и е приет за разглеждане от Общия съд на ЕС на 14.05.2019г. съгласно писмо T-136/19-14 по дело T-36/19.

На 4 юли 2019 г. Българската държава, чрез Министерство на външните работи, подаде молба за встъпване в делото в подкрепа на страните по делото, в това число „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Защитата на Европейската Комисия е входирана в Общия съд на Европейския съюз на 23 август 2019 г. и е получена от жалбоподателите на 19.09.2019 г. Жалбоподателите са поискали от съда удължаване на срока за представяне на отговор във връзка с получената защита до 9.12.2019 г.

- Дружеството не е получило дивиденди през отчетните периоди и няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестицията в съвместно контролираното предприятие „Булгартел“ ЕАД.

7. Приходи

Сегментна информация за приходите по договори с клиенти

Основните групи приходи по договори с клиенти включват:

<i>в хиляди лева</i>	30.09.2019	30.09.2018
Приходи от пренос на природен газ до границите с Гърция, Турция и Македония	160 808	147 960
Приходи от пренос на природен газ по националната газопрепосна мрежа	58 542	59 669
Приходи от балансиране	10 670	8 307
Приходи от съхранение на природен газ	3 426	2 985
Безвъзмезден газ - непарично възнаграждение, получено от клиента, във връзка с договор за пренос на природен газ	16 573	42 388
	250 019	261 309

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

По локация/Географски пазари

<i>в хиляди лева</i>	30.09.2019	30.09.2018
Вътрешен пазар	71 367	72 389
Чуждестранни пазари	178 652	188 920
	<u>250 019</u>	<u>261 309</u>

Момент във времето за признаване на приходите

<i>в хиляди лева</i>	2019	2018
Продукти и услуги, които се прехвърлят с течение на времето	250 019	261 309
	<u>250 019</u>	<u>261 309</u>

Дружеството признава приходи от предоставянето на услуги с течение на времето по видове, представени в таблицата по-горе.

Приходите от дейността са формирани основно от приходи от предоставени услуги по пренос на природен газ на територията на страната, пренос на природен газ от границата с Румъния до границите с Гърция, Турция и Македония (пренос на природен газ съгласно сключено споразумение с ООО „Газпром Экспорт“ - Русия), съхранение на природен газ в ПГХ „Чирен“ и балансиране на пазара на природен газ.

При извършване на услугата по пренос на природен газ от границата с Румъния за Турция, Гърция и Македония е необходим природен газ за работа на компресорните станции, който представлява технологичен газ (газ за технологични нужди). Технологичният газ, необходим за работата на компресорните станции по пренос от Румъния за Турция, Гърция и Македония, се предоставя безвъзмездно на Дружеството от ползвателя на тази мрежа, за който се извършва услугата. „Булгартрансгаз“ ЕАД отчита този безвъзмезден газ като текущ приход и текущ разход, което не оказва влияние върху финансовия резултат. По смисъла на МСФО 15, полученият безвъзмезден газ се третира като непарично възнаграждение, получено от клиента за изпълнение на договора.

Във връзка с Правилата за балансиране на пазара на природен газ, „Булгартрансгаз“ ЕАД в качеството му на балансър извършва търговско балансиране на пазара на природен газ, което представлява компенсиране на разликите между количеството природен газ, подадено от даден ползвател на газопреносната мрежа на входните точки, и количеството природен газ, изтеглено от този ползвател през изходните точки на мрежата. Задължението на балансъра е да покрива индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи. В тази връзка и в съответствие с „Входно-изходния“ тарифен модел са сключени договори за Достъп и пренос с клиентите и Дружеството реализира приходи от балансиране, съответстващи на балансовите зони на газопреносните мрежи на територията на Република България – национална балансова зона и транзитна балансова зона.

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

8. Имоти, машини и съоръжения

в хиляди лева

Отчетна стойност

	Земи и сгради	Машини, съоръжения, оборудване	Буферен газ	Транспортни средства	Стопански инвентар	В процес на изгражда- не	Аванси за придобиване на нетекучи активи	Общо
Салдо към 1 януари 2019 г.	70 240	1 648 663	308 410	10 448	7 888	37 636	24 240	2 107 525
Придобити	28	2 897	-	1 365	613	91 727	52 412	149 042
Отписани	-	(244)	-	-	-	(270)	(16 483)	(16 997)
Нетиране срещу натрупана амортизация	-	(19)	-	-	-	-	-	(19)
Трансфери	-	11 103	-	-	2	(11 105)	-	-
Салдо към 30 септември 2019 г.	70 268	1 662 400	308 410	11 813	8 503	117 988	60 169	2 239 551

Амортизация и обезценка

Салдо към 1 януари 2019 г.

Разходи за амортизации	284	-	-	3 620	3 942	-	-	7 846
Амортизация на отписани активи	1 037	71 048	3 469	685	697	-	-	76 936
	-	(19)	-	-	-	-	-	(19)
Салдо към 30 септември 2019 г.	1 321	71 029	3 469	4 305	4 639	-	-	84 763

Балансова стойност

Салдо към 1 януари 2019 г.	69 956	1 648 663	308 410	6 828	3 946	37 636	24 240	2 099 679
Салдо към 30 септември 2019 г.	68 947	1 591 371	304 941	7 508	3 864	117 988	60 169	2 154 788

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

Всички разходи за амортизация и обезценка са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизации и обезценка на нефинансови активи“.

Дружеството не е заложило имоти, машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения.

Аванси за придобиване на активи

Авансите за придобиване на активи в общ размер на 60 169 хил. лв. (2018 г.: 24 240 хил. лв.) се отнасят основно до: предплатени суми по сключени договори за строително-монтажни работи на оптична кабелна линия Ихтиман-Дупница, изграждане на АГРС Игнатиево, изграждане и въвеждане в експлоатация на преносен газопровод от българо-турската граница до ГИС Странджа, газопроводно отклонение Търговище, строително-монтажни работи на оптична кабелна линия към Транзитния газопровод за Гърция - ГИС Дупница, основен ремонт на машинна зала към компресорен цех КС Полски Сеновец, строително-монтажни работи на оптична кабелна линия КС Полски Сеновец - АГРС Търговище, АГРС Ловеч - реконструкция, Реконструкция на газопроводно отклонение Враца1, изграждане и въвеждане в експлоатация на преносен газопровод в участъка ОС Беглеж-КВ Дерманци-КВ Батулци-КВ Калугерово - етап 3, модернизация на 3 компресорни станции, чрез интегриране на 4 броя нискоемисионни газотурбокомпресорни агрегати.

Ангажименти за придобиване на имоти, машини и съоръжения

Ангажиментите за придобиване на имоти, машини и съоръжения са всички сключени договори на Дружеството за изграждане и въвеждане в експлоатация на активи. Основно, те са свързани с газопреносната мрежа, включително и всички необходими съоръжения за поддържането ѝ.

9. Нематериални активи

<i>в хиляди лева</i>	Софтуер	Патенти и лицензии	Други	Общо
Отчетна стойност				
Салдо към 1 януари 2019 г.	8 971	773	1 922	11 666
Придобити	75	-	-	75
Салдо към 30 септември 2019 г.	9 046	773	1 922	11 741
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2019 г.	2 955	549	964	4 468
Разходи за амортизация	725	56	95	876
Салдо към 30 септември 2019 г.	3 680	605	1 059	5 344
Балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2019 г.	6 016	224	958	7 198
Салдо към 30 септември 2019 г.	5 366	168	863	6 397

Всички разходи за амортизации са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизации и обезценка на нефинансови активи“.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечение по свои задължения.

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

10. Пари и парични еквиваленти

<i>в хиляди лева</i>	30.09.2019	31.12.2018
Парични средства по разплащателни сметки	110 380	129 222
Краткосрочни депозити с матуритет до 3 месеца	409 984	389 636
Заложени парични средства	52 397	-
Парични средства в брой	51	63
Брутна стойност на пари и парични еквиваленти	572 812	518 921
Очаквани кредитни загуби	(756)	(999)
Пари и парични еквиваленти	572 056	517 922

Дружеството има заложени парични средства по банкови сметки на стойност 25 689 хил. евро, във връзка със сключен през 2019 г. Договор за издаване и управление на банкова гаранция в евро с ИНГ Банк Н.В., обезпечаващи задължението на „Булгартрансгаз“ ЕАД за плащане на имуществена санкция, наложена от Европейската комисия по дело АТ.39849 БЕХ-газ.

Към 30 септември са начислени лихви по депозитите, чийто падеж настъпва през следващия отчетен период и сумата на вземанията от лихви е включена в стойността на депозитите.

11. Разходи за данък върху дохода

Признатите разходи за данък върху дохода са базирани на най-добрата преценка от страна на ръководството за очакваната годишна данъчна ставка за корпоративен данък за 2019 г., приложена за финансовия резултат, реализиран към 30 септември 2019 г. (годишна ставка за 2018 г. – 10%).

12. Свързани лица

Предприятие-майка и крайно контролиращо лице за Дружеството е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД (БЕХ).

Дружеството има сделки със следните дружества от групата на БЕХ:

„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД	контролиращо дружество
„Булгаргаз“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„ЕСО“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„Мини Марица Изток“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„Булгартел“ ЕАД	съвместно контролирано предприятие с ЕСО
„Южен поток България“ АД	съвместно контролирано предприятие на БЕХ
„Газов хъб Балкан“ ЕАД	дъщерно дружество

Сделките със свързани лица са представени, както следва:

- Предоставяне на услуги по достъп и пренос, съхранение и балансиране на природен газ на „Булгаргаз“ ЕАД;
- Плащания за закупен природен газ от „Булгаргаз“ ЕАД;
- Покупка на електрическа енергия от „ЕСО“ ЕАД;
- Договор за уреждане на отношенията по ползване от „Булгартел“ ЕАД на ресурси от спомагателната мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД и използване от „Булгартрансгаз“ ЕАД на съоръжения на „Булгартел“ ЕАД от неговата обществена електронна съобщителна мрежа;
- Счетоводни, правни и административни услуги, предоставяни на „Газов хъб Балкан“ ЕАД.

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

Сделки със свързани лица

в хиляди лева

БЕХ ЕАД

Дивидент

Стойност на сделките през: Крайни салда
30.09.2019 30.09.2018 30.09.2019 31.12.2018

11 784	27 738	(11 784)	-
11 784	27 738	(11 784)	-

"Булгаргаз" ЕАД

Продажби:

Услуги по пренос, съхранение и
балансиране

61 803 65 241 3 922 6 252

Неустойки за просрочени
плащания

111 34 154 61

Лихви дългосрочни вземания

63 521 - -

Текуща част на дългосрочни
вземания

- - - 8 368

Очаквани кредитни загуби

- - (61) (96)

61 977	65 796	4 015	14 585
---------------	---------------	--------------	---------------

Покупка на:

Покупка на природен газ

(5 253) (8 005) (247) (1 409)

Гаранции по договор

- - (6 452) (10 456)

(5 253)	(8 005)	(6 699)	(11 865)
----------------	----------------	----------------	-----------------

„Булгартел“ ЕАД

Продажби:

Предоставяне на ресурс, оптични
влакна и колокация

271 269 12 25

Неустойки за просрочени
плащания

- 18 - -

271	287	12	25
------------	------------	-----------	-----------

„Булгартел“ ЕАД

Покупка на:

Ползване на ресурси от
спомагателната мрежа и
комуникационни услуги

(36) (36) (226) (244)

Гаранции

- - (12) (12)

(36)	(36)	(238)	(256)
-------------	-------------	--------------	--------------

„Газов хъб Балкан“ АД

Предоставени услуги

21 - - -

21	-	-	-
-----------	----------	----------	----------

ЕСО ЕАД

Гаранции

- - 17 26

Услуга по пренос на
електроенергия

(23) (46) (2) (4)

(23)	(46)	15	22
-------------	-------------	-----------	-----------

„Южен поток България“ ЕАД

Покупка на земи, вещни права,
право на строеж, ПУП и др.

- (13 143) - -

-	(13 143)	-	-
----------	-----------------	----------	----------

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

Сделки със свързани лица

	<i>Стойност на сделките през:</i>		<i>Крайни салда</i>	
„Мини Марица Изток“ ЕАД				
Предоставени услуги	2	1	-	-
	2	1	-	-
Общо вземания от свързани лица	-	-	4 044	14 636
Общо задължения към свързани лица	-	-	18 723	12 125

Обобщени, разчетите със свързани лица са, както следва:

в хиляди лева

	30.09.2019	31.12.2018
Нетекущи вземания от свързани лица	17	26
Текущи вземания от свързани лица	4 027	14 610
	<u>4 044</u>	<u>14 636</u>

в хиляди лева

	30.09.2019	31.12.2018
Нетекущи задължения към свързани лица	201	219
Текущи задължения към свързани лица	18 522	11 906
	<u>18 723</u>	<u>12 125</u>

13. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи

в хиляди лева

Дългови инструменти по амортизирана стойност:

	30.09.2019	31.12.2018
Дългосрочни вземания	87	6 903
Търговски и други вземания	21 100	22 279
Вземания свързани лица	4 044	14 636
Пари и парични еквиваленти	572 056	517 922
	<u>597 287</u>	<u>561 740</u>

Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност

в хиляди лева

Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност

	30.09.2019	31.12.2018
Търговски и други задължения	3 983	10 505
Задължения към свързани лица	18 497	11 882
Гаранции по договори	34 554	8 954
	<u>57 034</u>	<u>31 341</u>

14. Определяне на справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Дружеството изискват определяне на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви. Справедливи стойности са определени за целите на отчитането и оповестяването на базата на методите по-долу. Когато е приложимо, в съответните бележки, е оповестена допълнителна информация за допусканията, направени при определянето на справедливите стойности на

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

специфичния актив или пасив.

(i) Имоти, машини и съоръжения

Справедливата стойност на имот е очакваната сума, за която имотът може да бъде разменен към датата на придобиване между желаещи купувач и продавач в сделка при пазарни условия след подходящо маркетизиране и страните са действали съзнателно. Справедливата стойност на машини, съоръжения и оборудване е базирана на пазарен подход и подход на цената на придобиване, чрез използване на пазарни цени за сходни позиции, когато са налични и стойност на подмяна, когато е подходящо. Приблизителната оценка на амортизираната стойност на подмяна отразява корекциите за физическо износване, както и за функционално и икономическо остаряване. Методите, използвани за оценка на справедливата стойност на дълготрайните материални активи на Дружеството, са описани в бележка 13 *Имоти, машини и съоръжения от годишния финансов отчет към 31 декември 2018 г.*

(ii) Търговски и други вземания

Справедливите стойности на търговски и други вземания се определят като настояща стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с пазарна лихва, към отчетната дата. Краткосрочни безлихвени вземания се оценяват по оригинална стойност по фактура, ако ефектът от дисконтиране е несъществен. Справедлива стойност се определя при първоначално признаване и за целите на оповестяването, към всеки отчетен период.

(iii) Недеривативни финансови задължения

Справедливите стойности, които се определят за целите на оповестяването, се изчисляват на базата на настоящата стойност на бъдещи парични потоци на главници и лихви, дисконтирани с пазарен лихвен процент към датата на отчета.

15. Условни активи и условни задължения

В полза на Дружеството са издадени банкови гаранции от трети страни на стойност 38 671 хил. лв.

На 01.07.2019 г. в полза на Дружеството е издадена корпоративна гаранция по Договор за резервиране на капацитет на стойност 1 085 313 хил. лв. от чуждестранно юридическо лице.

С Директива 2009/29/ЕО се определят основните параметри на търговията с емисии за периода от 2013 г. до 2020 г., като за производството на електрическа енергия не се предвижда да бъдат разпределени безплатни квоти и всички квоти трябва да бъдат закупувани от инсталациите чрез търг. Възможност за разпределяне на безплатни квоти на преходен принцип на инсталации за производство на електрическа енергия се предоставя единствено от чл. 10в и то в случай, че държавата-членка отговаря на определени изисквания.

България се възползва от възможността за компенсиране на електропроизводството по чл. 10в, с което сектор „Електропроизводство“ ще премине постепенно от безплатни квоти към квоти, осигурявани чрез участие в търгове. В замяна на предоставянето на безплатните квоти всяка инсталация, отговаряща на определените изисквания, ще трябва да изпълнява проекти на стойност равна на предоставените безплатни квоти.

Във връзка с горепосоченото и съгласно изискванията на Директива 2009/29/ЕО и съобщение (2011/С 99/03) на Комисията, Указателен документ, относно възможността за прилагане на член 10в от Директива 2003/87/ЕО, Министерството на енергетиката подготви Национален план за инвестиции (НПИ) с включени инвестиционни проекти.

Отчитайки заложените изисквания, „Булгартрансгаз“ ЕАД кандидатства и е включен в НПИ. За финансиране от Сметка „Национален план за инвестиции“ са одобрени проектите за модернизация на 4 броя компресорни станции КС Ихтиман, КС Лозенец, КС Петрич и КС Странджа, предвид факта, че с реализирането на тези проекти, се очаква намаление на

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

емисиите от CO₂, изпускани в атмосферния въздух от гореспоменатите компресорни станции, с около 15%. Към 31.12.2018 г. всички разходи, извършени във връзка с модернизацията на четирите компресорни станции са възстановени съгласно Заповеди на Министъра на енергетиката.

16. Събития след датата на отчетния период

С решение на СД на БЕХ ЕАД от Протокол № 64-2019/01.10.2019 г., т. I.1 са приети предложенията за увеличение на капитала на Дружеството в размер на 350 994 900 лева и е получено разрешение от Министъра на енергетиката с Протокол № Е-РД-21-20/02.10.2019 г. На 11.10.2019 г. в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ е вписано увеличението на капитала на Дружеството и той е в размер на 1 225 519 хил. лв.

На 03.10.2019 г. е подписан договор с ДЗЗД „Ферошал Балкангаз“ за „Инвестиционно проектиране, доставка на необходимите материали и оборудване, изграждане и въвеждане в експлоатация на етап КС „Расово“ и етап КС „Нова Провадия“ към обект „Разширение на гезопреносната инфраструктура на „Булгартрансгаз“ ЕАД паралелно на северния (магистрален) газопровод до българо-сръбската граница“. Общата стойност на договора е 179 378 хил. евро без ДДС.

На 21.10.2019 г. Дружеството сключи договори за кредити в общ размер на 200 000 хил. евро от четири банкови институции срещу обезпечение - депозити в щатски долари за срок от 6 месеца, с опция за удължаване за още 6 месеца. Осигурените средства ще бъдат използвани за покриване на инвестиционни разходи на Дружеството във връзка с реализацията на проекта „Балкански поток“ на територията на страната.

17. Значими счетоводни политики

Значимите счетоводни политики, представени по-долу, са прилагани последователно във всички представени периоди.

(а) Приходи**Приходи по договори с клиенти*****Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти***

За да определи дали и как да признае приходи, Дружеството използва следните 5 стъпки: 1. Идентифициране на договора с клиента; 2. Идентифициране на задълженията за изпълнение; 3. Определяне на цената на сделката; 4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение; 5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърлят на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

индивидуален договор с клиент като се анализират видът, срокът и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение (безвъзмезден газ) и възнаграждението, дължимо на клиента.

Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти***Пренос на природен газ до трети страни, достъп и пренос на природен газ***

Приходите от пренос на природен газ до трети страни включват пренос на природен газ от границата с Румъния до границите с Гърция, Турция и Македония с клиент ООО „Газпром Экспорт” – Русия.

Приходите от достъп и пренос на природен газ включват достъп и пренос на природен газ по входни и изходни точки/зони по национална газопреносна мрежа в страната.

Балансиране на пазара на природен газ

Във връзка с Правилата за балансиране на пазара на природен газ в сила от 01.10.2017 г., „Булгартрансгаз“ ЕАД в качеството му на балансатор извършва търговско балансиране на пазара на природен газ, което представлява компенсиране на разликите между количеството природен газ, подадено от даден ползвател на газопреносната мрежа на входните точки, и количеството природен газ, изтеглено от този ползвател през изходните точки на мрежата. Задължението на балансатора е да покрива индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи.

Съхранение на природен газ

Дейността „Съхранение на природен газ” се извършва в единственото на територията на страната подземно газово хранилище „Чирен” (ПГХ „Чирен”), собственост на „Булгартрансгаз” ЕАД. ПГХ „Чирен” представлява сложен комплекс от подземни и надземни съоръжения - експлоатационни сондажи, събирателни газопроводи (шлейфи) към тях, компресорна станция с обща инсталирана мощност 10 MW, съоръжения за подготовка, обработка, контрол и измерване на газа, както и други прилежащи съоръжения. Технологичният процес, свързан с извършването на услугата „съхранение на природен газ”, е сезонен (цикличен) и се изразява в добив и нагнетяване на газ от/ в подземното газово хранилище.

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

Всички приходи от основната дейност на Дружеството, а именно приходи от пренос на природен газ до трети страни, достъп и пренос, балансиране и съхранение на природен газ се признават с течение на времето, тъй като доставките са поредица от отделна услуга, което представлява обещание за доставка на природен газ, която по същество е еднаква и има еднороден модел на прехвърляне към клиента.

Приход се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход когато природният газ е пренесен през газопреносната мрежа до съответната точка на клиента. Приходите от продажби се признават на базата на количествата, отчетени чрез измервателните уреди или на регистрирани графици.

Продажните цени на услугата по достъп и пренос, реализирана от Булгартрансгаз ЕАД, могат да бъдат на база регулирана цена и на база фиксирана цена по договор. Цената на сделката може да се определи като фиксирано възнаграждение за преноса на отделните количества от поредицата стоки (количества пренесен природен газ).

Продажните цени на услугата по съхранение, реализирани от Булгартрансгаз ЕАД, е на база регулирана цена. Цената на сделката може да се определи като фиксирано възнаграждение за съхранението на отделните количества от поредицата стоки (количества съхранен природен газ).

Разпределяне на цената на сделката спрямо задълженията за изпълнение се извършва на база единични продажни цени (нормативни, договорни или пазарни).

В края на всеки таксуващ период Дружеството измерва своя напредък към пълно уреждане на задължението за изпълнение, удовлетворено с течение на времето. Измерването се извършва чрез потвърждаване на пренесените количества и/или заявените количества по график. Т.е. извършва се оценка на пренесените количества природен газ, за които Дружеството признава приходи от достъп и пренос на природен газ.

Продажните цени са фиксирани (регулирана цена, фиксирана цена по договор). Обичайният кредитен период е от 10 до 30 дни. В определени случаи Дружеството събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиенти се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Приходи от други услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават в периода, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.

Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложи в конкретния договор. Обичайният кредитен период е от 10 до 30 дни след предоставяне на услугите. В случай, че предоставените от Дружеството услуги, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.

Приходи от продажба на стоки

Приходите от продажби на стоки и материали се признават в момента, в който е прехвърлен контролът върху продаваните активи. Доставката възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба. Обичайният срок за плащане е

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

до 30 след доставката.

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Дружеството определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Дружеството е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Дружеството не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Дружеството е агент, ако задължение за изпълнение на Дружеството е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато дружеството - агент, удовлетворява задължение за изпълнение, то признава приход в размер на такса или комисионна, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредило стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионната на Дружеството може да бъде нетният размер на възнаграждението, който Дружеството запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Основната дейност на Булгартрансгаз ЕАД е свързана с пренос на природен газ през и на територията на страната. Дружеството носи основната отговорност за изпълнението на договора и за транспортирането на заявените количества природен газ.

При някои от своите договори, Булгартрансгаз ЕАД не разполага с правомощия за определяне на цените на услугите за своите клиенти и, следователно, ползата, която Дружеството може да получи от тези услуги, е ограничена. Това обаче се дължи не на агентската функция на Дружеството като посредник между производители и потребители/търговци на природен газ, а на вменената му от законодателството функция на независим преносен оператор на газопреносната система на България.

В резултат на свързаните продажби на Дружеството се дължи пълното възнаграждение за пренесените количества природен газ, а при възникване на вземането Булгартрансгаз ЕАД е изложен на кредитен риск за вземането от клиента в замяна на стоките.

Значимите счетоводни преценки, оценки и допускания, свързани с приходи от договори с клиенти, са представени в Бележка 7.

Салда по договори***Търговски вземания и активи по договори***

Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите дружеството изпълни задължението си преди клиентът да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор, се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

(b) Други приходи/доходи

Други приходи, включват операции, които са инцидентни спрямо, основните дейности на Дружеството и са приходи или доходи, които се признават по силата на други стандарти и са извън обхвата на МСФО 15.

	Подход за признаване
Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения	Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контролът върху продавания актив.
Приход от преценка на имоти, машини и съоръжения	Приход от преценки се отчитат като приход до размер на начислени преди това разходи.
Приходи от наеми	Наемният доход от договори за оперативен лизинг се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен в случаите, в които ръководството на дружеството прецени, че друга системна база отразява по-точно времеви модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.
Излишъци на активи и ликвидация на активи Приходи от финансиране	Приходите от излишъци на активи се признават в момента на установяване на излишъците. Когато дарението (финансирането) е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставянето му на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението (финансирането) е свързано с актив, то се представя като пасив и се включва в доходите през периода на полезния живот на свързания с него актив.
Приходи от застрахователни събития	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от неустойки	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от отписване на задължения	Приходите от отписване на задължения се признават, когато изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Признаване на приходи от лихви

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Фаза 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (брутната балансова стойност, коригирана с провизията за очаквани кредитни загуби).

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

(c) Разходи

Разход е намаление на икономическата изгода по време на отчетния период под формата на изтичане или намаляване на активи или натрупване на пасиви, което води до намаляване на собствения капитал отделно от онова, което се дължи за разпределение към едноличния собственик.

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база на принципите на начисляване и съпоставимост. Когато се очаква икономическата изгода да бъде придобивана в продължение на няколко отчетни периода, при което връзката с приходите може да се определи само най-общо и косвено, разходите се признават в Отчета за печалбата или загубата и друг всеобхватен доход на базата на системни и рационални

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

процедури за разсрочване. Целта на подобни процедури е разходите да бъдат признавани през онези отчетни периоди, през които свързаната с тези пера икономическа изгода ще се придобие и изчерпи изцяло. Разход се признава незабавно като текущ в случаите, когато няма да доведе до бъдещ приход или друга икономическа изгода или когато бъде установено, че е по-вероятно тази икономическа изгода да не се класифицира като актив в Отчета за финансовото състояние.

Като разход се признава и отчетено задължение, без да е придобит актив, т.е. провизията.

Първоначално всички разходи на Дружеството се отчитат по икономически елементи – разходи за: материали, суровини и консумативи, външни услуги, амортизации, персонал, данъци, такси и други подобни плащания, обезценка на активи, провизии по задължения, отчетна стойност на продадените активи, акциз, вноса фонд СЕС, глоби, неустойки, липси, представителни, обучение и квалификация, технологични загуби и др. След като се отчетат като разходи по икономически елементи, всички разходи на Дружеството се разпределят и като разходи за: основна, спомагателна, социална, управленска дейност и дейност балансиране.

Разходите за основна дейност са свързаните с предоставяни услуги във връзка с природен газ:

- Пренос на природен газ за трети страни на основата на договорни отношения с клиенти;
- Достъп и пренос на природен газ по националната газопрееносната мрежа, собственост на Дружеството, по газопроводи с високо налягане, от газоизмервателни станции до газоразпределителни станции с цел доставка на крайни потребители на природен газ;
- Съхранение – дейност по нагнетяване на природен газ и обратното му извличане за целите на осигуряване на доставки до крайни потребители. Извършва се в ПГХ Чирен; и
- Балансиране - покупко – продажба на природен газ, с цел покриване на индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопрееносните мрежи.

Дружеството отчита два вида разходи, свързани с изпълнението на договорите за доставка на услуги(стоки) с клиенти: разходи за сключване на договора и разходи за изпълнение на договора. Когато разходите не отговарят на условията за разсрочване съгласно изискванията на МСФО 15, същите се признават като текущи в момента на възникването им, когато не се очаква да бъдат възстановени или периодът на разсрочването им е до една година.

Следните оперативни разходи винаги се отразяват като текущ разход в момента на възникването им:

- Общи и административни разходи (освен ако не са за сметка на клиента);
- Разходи за брак на материални запаси;
- Разходи, свързани с изпълнение на задължението;
- Разходи, за които предприятието не може да определи, дали са свързани с удовлетворено или неудовлетворено задължение за изпълнение.

(d) Имоти, машини и съоръжения***(i) Признаване и оценка. Специфични активи.******Първоначално признаване***

Имоти, машини и съоръжения се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива. Цената на придобиване на активите, придобити по стопански начин, включва следното:

- разходи за материали и за директно вложен труд;
- разходи, пряко свързани с привеждане на актива до състояние, необходимо за предвидената употреба;
- когато дружеството има задължение да демонтира актива или да възстанови терена, приблизителна оценка на разходите за демонтаж и за възстановяване на площадката, на която е разположен активът;

Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

капитализира като част от това оборудване.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Последваща оценка

За целите на последваща оценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване, Дружеството прилага модела на преоценка в МСС 16. Преоценената стойност представлява справедливата стойност на актива към датата на преоценка, намалена с последваща амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Справедливата стойност на имоти, машини, съоръжения и оборудване се определя на базата на пазарните доказателства, представени в доклад, изготвен от независим лицензиран оценител.

Преоценката на имоти, машини и съоръжения се извършва на всеки 3 години. Когато справедливите стойности се променят значително за по-кратък период, преоценката може да се прави по-често.

Към 31 декември 2018 г. е направена преоценка на справедливата стойност на имоти, машини, съоръжения и транспортни средства (товарни и специализирани) (ИМСТС) и на нетната реализируема стойност на материалните запаси, както и тест за обезценка.

Специфичен дълготраен материален актив за „Булгартрансгаз“ ЕАД е буферният природен газ в ПГХ „Чирен“ и в газопровода. Той е постоянно количество, което само поддържа използваемостта на хранилището и газопровода, без да участва в количеството транспортиран или използван за собствени технологични нужди природен газ. Тези количества не могат да намаляват, защото се намалява капацитетът на ПГХ и газопровода.

Буферният газ в ПГХ „Чирен“ и в газопровода, се разделя на амортизируем и неамортизируем буферен газ. Амортизируемият буферен газ в ПГХ „Чирен“ е онова количество газ, което ще остане в подземния резервоар след прекратяване експлоатацията на газохранилището и не може да бъде използвано за търговски цели.

Неамортизируемият буферен газ е част от буферния газ в ПГХ „Чирен“, която би могло да се добие на повърхността при налягане на газопровода 35 бара при съществуващите в момента съоръжения.

Буферният газ в газопровода се разделя също на амортизируем и неамортизируем на база горепосоченото предположение.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други приходи/други разходи в печалби и загуби. Когато преоценени активи се продадат, сумите, включени в преоценен резерв, се рекласифицират в неразпределена печалба или загуба.

В края на всеки отчетен период част от преоценения резерв се реализира в съответствие с използване на актива от предприятието. Сумата на реализираната преоценка представлява разликата между амортизацията въз основа на преоценената балансова стойност на актива и амортизацията въз основа на цената на придобиване.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато е вероятно, че бъдещи икономически ползи от тези разходи ще бъдат получени от Дружеството. Текущи ремонти и поддръжка се признават като разход при възникването им.

(iii) Амортизация

Имоти, машини, съоръжения и оборудване се амортизират от датата, на която са инсталирани и са готови за употреба, или за придобитите по стопански начин, от датата на която активът е завършен и е готов за употреба. Амортизацията се признава до размера на първоначалната стойност на актива минус очакваната остатъчна стойност на актива на база линейния метод въз основа на очаквания полезен живот на всеки един компонент от имоти,

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

машини, съоръжения и оборудване. Амортизацията се отчита в печалби и загуби, освен ако не се включва в отчетната стойност на друг актив. Амортизация на придобити активи при условията на финансов лизинг се начислява за по-късия между срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите, когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Очакваните срокове на полезен живот за текущия и сравнителния период, са както следва:

Сгради	7 – 70 години
Машини, съоръжения и оборудване	3 – 50 години
Компютърна техника и офис обзавеждане	3 – 12 години
Транспортни средства	3 – 15 години
Амортизируем буферен газ	60 години
Всички останали	3 – 15 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е необходимо. Приблизителните оценки за имоти, машини и съоръжения са ревизирани към 31.12.2018 г.

(iv) Обезценка на нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Дружеството, различни от материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и рискът, специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално. Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива да не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(e) Нематериални активи**(i) Нематериални активи**

Нематериални активи, придобити от Дружеството, имащи определен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iii) Амортизация

Нематериалните активи се амортизират на база линейния метод в печалби и загуби въз

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

основа на очаквания срок на полезния им живот от датата, на която са готови за употреба.

Очакваните срокове на полезен живот за текущия и сравнителния период са както следва:

Лицензии за съхранение, пренос и транзитен пренос на природен газ	4 – 35 години
Лицензии за софтуер и мобилна далекосъобщителна и радиотелефонна мрежа	2 – 10 години
Програмни продукти	2 – 8 години
Други	3 – 25 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират ако е необходимо.

(f) Финансови инструменти**Признаване и отписване**

Дружеството първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно модела си за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Предприятието изважда финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато той е погасен — т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

Класификация и първоначално оценяване на финансов актив

С изключение на тези търговски вземания, които не съдържат съществен финансов компонент и се оценяват по цена на сделката, съгласно МСФО 15, всички финансови активи са първоначално оценени по справедлива цена, коригирани за разходите по сделката (където е приложимо).

Финансови активи, различни от тези, които са създадени и ефективни като хеджиращи инструменти, се класифицират в една от следните категории:

- Амортизирана стойност
- Справедлива стойност през печалбата или загубата
- Справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Класификацията се определя и от двете:

- Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовия актив;
- Характеристиките на договорния паричен поток на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовия актив, които са признати в печалбата и загубата, се включват в други разходи.

Последваща оценка на финансови активи**Дългови инструменти по амортизирана стойност**

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните изисквания (и не са определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата и загубата):

- Предприятието управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира договорни парични потоци;
- Съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата;

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми, вземания с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване, те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтирането се пропуска, когато ефектът от него е несъществен. В тази категория се класифицират и паричните средства и паричните еквиваленти,

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

търговските и други вземания, както и вземания от свързани лица.

Търговски и други вземания

Търговски и други вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заеми и вземания се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Заеми и вземания включват пари и парични еквиваленти и търговски и други вземания.

Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти включват парични наличности и депозити на виждане с първоначален матуритет от три месеца или по-малко от датата на придобиване, които са свързани с незначителен риск от промяна в справедливата им стойност и се използват от Дружеството за управление на краткосрочни ангажименти.

Депозити с матуритет над 3 месеца се класифицират като краткосрочни вземания в Отчета за финансовото състояние.

Обезценка на финансови активи

Финансовите активи, които са в обхват на изчисление на обезценката, са дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност.

Дружеството признава коректив за очаквани кредитни загуби от финансов актив, актив по договор или кредитен ангажимент и договор за финансова гаранция, за които се прилагат изискванията за обезценка. Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби за очаквания срок на финансовия инструмент, т.е. паричния дефицит, който представлява разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи.

Дружеството отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли, или Дружеството прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Дружеството се признава като отделен актив или пасив.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Дружеството има следните недеривативни финансови активи: търговски и други вземания, вземания от свързани лица и пари и парични еквиваленти.

Новите изисквания за обезценка съгласно МСФО 9, използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“, който замества „модела на понесените загуби“, представен в МСС 39.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други видове дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски и други вземания, вземания от свързани лица.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Дружеството разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и измерването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя от вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

Дружеството използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания и вземанията от свързани лица, и признава загуба от обезценка като очаквана загуба за целия срок. Това са очаквания недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид потенциалът за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Предприятието използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на клиентите по индустрии и срочна структура на вземанията.

Дружеството признава коректив за очаквани кредитни загуби от финансов актив, лизингово вземане, актив по договора или кредитен ангажимент и договор за финансова гаранция, за които се прилагат изискванията за обезценка.

Определяне на размера на очакваните кредитни загуби

Дружеството оценява очакваните кредитни загуби на финансов инструмент по начин, който отразява:

- точната и вероятностно претеглена стойност на актива, определена чрез оценка на редица възможни резултати;
- стойността на парите във времето; и
- разумна и подкрепяща се информация за минали събития, настоящи условия и прогнози за бъдещи икономически условия, която е достъпна без съществени разходи или усилия към датата на отчета.

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори, ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Значително увеличение на кредитния риск

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали кредитният риск по даден финансов инструмент се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване. При извършване на оценката Дружеството използва промяната в риска от неизпълнение, възникващо през очаквания живот на финансовия инструмент, вместо промяната в размера на очакваните кредитни загуби. Тази оценка се прави на база сравнение на риска от неизпълнение на финансовия инструмент към датата на отчета с риска от неизпълнение, настъпил към датата на първоначалното признаване. Информацията се идентифицира, без да са налице ненужни разходи или усилия.

(ii) Недеривативни финансови пасиви

Тъй като отчитането на финансовите пасиви остава до голяма степен същото съгласно МСФО 9 в сравнение с МСС 39, няма ефект върху финансовите пасиви на Дружеството от прилагането на МСФО 9. За пълнота, счетоводните политики са разяснени по-долу. Финансовите пасиви на дружеството включват търговски и други задължения.

Финансовите пасиви са първоначално оценени по справедлива стойност и, където е приложимо, коригирани по отношение на разходите по сделката, освен ако дружеството не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Впоследствие, финансовите пасиви се оценяват по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

Всички разходи, свързани с лихвите и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи. Финансовите пасиви се признават първоначално на

Бележки към междинен съкратен индивидуален финансов отчет

тяхната дата на търгуване, на която Дружеството е станало страна по договорните условия на инструмента. Дружеството отписва финансов пасив когато неговите договорни задължения са изпълнени или са отменени или не са валидни повече.

Финансови активи и пасиви се нетират, и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава, и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите, и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива, и да уреди пасива едновременно.

(iii) Данъци

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки, влезли в сила или по същество, въведени към отчетната дата и всички корекции за дължими данъци за предходни години.

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики, свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики, когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само, ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата, наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Дружеството взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Дружеството смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Дружеството да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено.